

## **NOTULEN**

Van de **algemene ledenvergadering** van de gepensioneerdvereniging UWV (GVU), gehouden te Baarn op **29 maart 2017**

---

### *Deelnemers*

#### **Bestuur**

Mevrouw J. Robert en de heren M. Passieux (voorzitter), J.W.A.M. Frazza (*tevens lid van het verantwoordingsorgaan*), A.W.M. Kok (*tevens lid van het bestuur van het pensioenfonds*), M. Koopmans (*secretaris/notulist*) en A.J. Slootweg (*penningmeester, tevens lid van het verantwoordingsorgaan*).

#### **Leden**

De **dames** G. Ensing, M. Janssen, C.M.M. Lichtenberg-Almering, J.J.M. Verhoef (*met ingang van 1 juli 2017 plv. lid van het fondsbestuur*) en G. Wiechmann, alsmede de **heren** A.J.C.M. Aarts (*tevens lid van het bestuur van het pensioenfonds*), J.G. Aarts, P.H.F. Beelen, J.A.M. Beeren, J.G.H.M. de Bekker, H. Beltman, H.J.T. Bontebal, H.J. Bouwknecht (*tevens lid van het bestuur van het pensioenfonds*), L.H.A. van den Brom, G. Brouwer, W. Buis, J. van de Bunt, M.W.G. Daamen, J.A. Dinkla, J.H.J. van Dijk, G.C. Dijkstra, T.C. van den Eijkhoff, B.J.A.P.M. van Eijnsden, T.R. Garritsen, A.W.M. Geels, H.J.W. Gerrits, T.E. Greven, D.M. Hekscher, E. Horstra, A.C. Huizenga, J.C. Janssen, D. Klazema, J. Knijff, S. Korteweg, A. van de Kraan, Ph.B. Kuijter, A.M.M. Manse, P.C. van Meerten, F.A.J.M. Morselt, J.P. Mostert, A.J. Niessink, K. Osinga, F. Oudmaijer, H. Paulissen, J.G.A. van de Pavoord, R.A. Phillipson, M.W.J.P. Pompe, D. Reinsma, G. Rouwenhorst, J.C.F. Stoop, A.J.M. van Straalen, R. Stroband, G.J.P. Struik, P.J. Urban, J. van der Veen, J.P. Veenhuizen, W.J.L. van de Ven, J.J.R. van de Weg, P.A. van Willigen, I.J. de Wolf, T.P.M. van der Zee (*tevens plv. lid van het verantwoordings-orgaan*), J.P. van Zoelen en J.D.L. Zoetelief.

#### **Administratie**

Mevrouw M. Herinx

### *Afwezig met bericht van verhindering*

Er zijn veel berichten van verhindering ontvangen, waaronder dat van het erelid de heer H. Hulshof.

---

#### 1. Opening en vaststelling agenda

De *voorzitter* opent de vergadering en verwelkomt de leden, speciaal de leden die voor het eerst aan de algemene ledenvergadering deelnemen. Hij hoopt dat de deelnemers de binnenkomst als aangenaam hebben ervaren, nu er ook is gezorgd voor een lunch. Het bestuur heeft besloten daartoe over te gaan, gelet op de lange reistijd voor sommige van de leden. Volledigheidshalve stelt hij de bestuursleden voor, alsmede de leden die namens de gepensioneerden lid zijn van het fondsbestuur en van het verantwoordingsorgaan. Met betrekking tot de vertegenwoordigers van de gepensioneerden in het fondsbestuur brengt hij nog onder de aandacht dat de heer Kok met ingang van 1 juli a.s. terugtreedt, omdat hij de maximale zittingsduur van twee termijnen heeft bereikt. De heer Aarts is per gelijke datum herkozen als bestuurslid en de heer Bouwknecht is van plv. bestuurslid gekozen tot bestuurslid. Als plv. bestuurslid namens de gepensioneerden treedt mevrouw Verhoef aan.

Een speciale vermelding verdient mevrouw Herinx, die al sinds jaar en dag de financiële- en de ledenadministratie verzorgt. Ook noemt hij de deelname van de heer Pompe, die uit Spanje is overgekomen. Vervolgens vraagt hij de deelnemers om staand enige tijd stilte in acht te nemen om de leden die het afgelopen jaar zijn overleden te herdenken (zie voor de namen het jaarverslag). Ten slotte stelt hij vast dat de agenda ongewijzigd kan worden aangehouden.

## 2. Notulen van de vergadering van 23 maart 2016

De heer *Oudmaijer* merkt op dat zijn naam niet is opgenomen bij de deelnemers op pag. 1, waarop de heer *Koopmans* aangeeft dat hij dan waarschijnlijk de presentielijst niet heeft getekend. De heer *Oudmaijer* bestrijdt dit.

De *voorzitter* stelt vast dat de notulen verder ongewijzigd worden goedgekeurd en vastgesteld.

## 3. Ingekomen stukken en mededelingen

De *voorzitter* deelt mee dat er behoudens de berichten van verhindering geen ingekomen stukken zijn.

### *Mededelingen*

### 3.1. **Algemene ledenvergadering 2018**

De *voorzitter* deelt mee dat de algemene ledenvergadering in 2018 zal worden gehouden op woensdag 4 april.

### 3.2. **Bezoek aan het voormalige hoofdkantoor van het GAK aan het Bos en Lommerplantsoen te Amsterdam**

De *voorzitter* deelt mee dat naar aanleiding van de oproep in de laatste nieuwsbrief een aantal geïnteresseerde leden zich heeft gemeld. Mochten er nog meer gegadigden zijn dan kunnen zij zich nog melden bij mevrouw Herinx.

## 4. Terugblikken en vooruitzien

De *voorzitter* deelt mee dat de vereniging er met circa 1.150 leden gezond voorstaat. Helaas zijn sommige leden wat traag met het betalen van de contributie. Hij licht toe dat de factuur eind november/begin december wordt toegestuurd aan de leden. De leden van wie betaling uitblijft worden twee tot driemaal schriftelijk gerappelleerd, waar nodig nog gevolgd door een telefonisch rappel. Volgt dan geen betaling binnen twee weken, dan wordt aangenomen dat men niet meer in het lidmaatschap is geïnteresseerd. Toch komt het soms voor dat men maanden later alsnog betaalt.

Naar aanleiding van de opmerking van de heer *Phillipson* dat de traag betalende leden waarschijnlijk ook de mensen zijn die alle stukken per post wensen te ontvangen, geeft mevrouw *Herinx* aan dat de meeste wanbetalers mensen met email zijn.

Komend op de financiële positie van het fonds merkt de *voorzitter* op dat, gelet op de ontwikkeling van de dekkingsgraad, op korte termijn geen korting valt te verwachten op de pensioenen. Indexering is vooralsnog evenmin te verwachten.

Naar aanleiding van dit laatste merkt de heer *Bouwknegt* op dat dit maar goed is ook, omdat er over het afgelopen jaar sprake was van een negatieve inflatie van 0,01%.

De *voorzitter* vervolgt dat er in de 'politiek' op dit moment weinig beweging zit wat betreft een **nieuw pensioensysteem**. De SER en het ministerie van SZW zijn hier weliswaar mee bezig, maar van het demissionaire kabinet valt ter zake geen besluit meer te verwachten. De koepelorganisatie waarbij GUV is aangesloten, de NVOG, is betrokken bij het ambtelijk overleg, evenals jongerenorganisaties. De NVOG heeft contact opgenomen met de jongerenorganisaties om 'wij/zij-problemen' te voorkomen. Ondanks vele argumenten die pleiten voor een nieuw systeem zijn er nog steeds mensen die vinden dat het huidige systeem gehandhaafd kan blijven, op voorwaarde dat de rekenrente wordt verhoogd.

De heer *Van Dijk* is het met dit laatste eens. Hij wijst erop dat het vermogen van het pensioenfonds, ondanks de lage rente fors is toegenomen.

De *voorzitter* zet uiteen dat de vermogensgroei het resultaat is van de beleggingen van het fonds. In hoeverre dit vermogen toereikend is hangt af van de toekomstige verplichtingen. Dit komt tot uitdrukking in de dekkingsgraad.

De heer *Bouwknegt* brengt naar voren dat het fonds een rendement heeft behaald van ca. 11%, maar dat de verplichtingen met 12% zijn toegenomen. Er is dus sprake van achteruitgang.

De heer *Van Willigen* merkt op dat wat betreft de verplichtingen en de risico's andere rentetarieven worden gehanteerd. Hij begrijpt niet dat GUV hier geen vuist tegen maakt.

De *voorzitter* beaamt dat met verschillende maatstaven wordt gewerkt. Deze liggen vast en er valt niet aan te tornen. De 'politiek' is het erover eens dat er een nieuw pensioensysteem moet komen. Hier ligt een taak voor het nieuw te vormen kabinet. Enkele veranderingen zoemen al rond. Het zal een meer individueel systeem zijn: men krijgt een eigen pensioenpotje. Dit potje zou ook mogen worden aangewend voor betaling van de hypotheek. Degene die van deze mogelijkheid gebruik maken, worden echter geconfronteerd met lagere aanspraken. Hij benadrukt dat uitsluitend de rekenrente aanpassen geen optie is. De echte rente is nu al jaren laag en zal dit waarschijnlijk ook nog lange tijd blijven. Tot slot merkt hij op dat de **website van GUV** zal worden vernieuwd (*Dit is inmiddels gerealiseerd*).

De heer *Phillipson* vindt dit een goed initiatief. Hij stelt voor op de website ook de statuten op te nemen om de leden meer inzicht te bieden in de vereniging. Daarnaast oppert hij invoering van een rubriek 'veel gestelde vragen'. Dit voorkomt dat het bestuur telkens weer wordt geconfronteerd met eerder al gestelde vragen en de leden biedt het meer openheid.

Mevrouw *Herinx* zal deze suggesties meenemen en verzoekt de leden eventuele andere suggesties schriftelijk door te geven.

## 5. Jaarverslag 2016 secretariaat

Op de vraag van de heer *Phillipson* of ook gepensioneerden die geen lid zijn van GUV in het **fondsbestuur** kunnen worden benoemd, antwoordt de *voorzitter* dat die mogelijkheid er is. Als voorbeeld noemt hij mevrouw Joke Verhoef. Zij is gekozen als plv. lid van het fondsbestuur en pas daarna lid geworden van GUV.

De heer *Phillipson* stelt voor deze vraag op te nemen bij de voorgestelde rubriek 'veel gestelde vragen' op de vernieuwde website.

Naar aanleiding van een opmerking van een van de leden nooit iets te zien van het tijdelijk partnerpensioen in de opgave van het fonds, deelt de *voorzitter* mee dat de opgave van de hoogte van het partnerpensioen door TKP aan de rechthebbende partner wordt gestuurd en niet aan de gepensioneerde. Hij licht vervolgens toe dat de aanvullende verzekering eindigt op het moment dat ook de partner van de gepensioneerde de AOW-leeftijd bereikt. De verzekering was aanvankelijk premievrij, maar het fondsbestuur heeft besloten de premievrijstelling per 1 april jl. te beëindigen. Drie leden hebben naar aanleiding daarvan contact opgenomen met GUV. Het bestuur van GUV is van oordeel dat de door het fondsbestuur ter zake gevolgde lijn geen schoonheidsprijs heeft verdiend. Het zou netter zijn geweest, als bij de lopende gevallen de premievrijstelling was gehandhaafd of, in het uiterste geval via een uitloopregeling beëindigd zou worden. Dit speelt zeker in de gevallen waarin leden, naar aanleiding van hun uitdrukkelijke vraag, te horen hebben gekregen dat deze regeling premievrij was. Het bestuur heeft dan ook besloten hierover een brief te schrijven aan het fondsbestuur.

De heer *Phillipson* vraagt of het fondsbestuur hierover heeft gecorrespondeerd met GUV, waarop de *voorzitter* aangeeft dat het fondsbestuur geen meldingsplicht heeft in de richting van GUV. GUV kwam hierachter via de leden.

Met betrekking tot het ontbreken van een uitloopregeling wijst de heer *Bouwknegt* erop dat deze regeling het fonds al een bedrag van circa €90.000 heeft gekost. In de gevallen waarin het fonds zwart op wit heeft verzekerd dat geen sprake zal zijn van premieheffing dient het fonds zich naar zijn oordeel aan deze toezegging te houden.

Verwijzend naar de paragraaf **ontwikkelingen in het ledenbestand** informeert de heer *Phillipson* naar de reden van uitschrijving van de daar vermelde 49 leden.

De *voorzitter* antwoordt dat het hier opzeggingen betreft en royeringsen in verband met het niet betalen van de contributie.

Naar aanleiding van een opmerking van de heer *Knijff* in het jaarverslag niets terug te vinden over **belangenbehartiging**, constateert de *voorzitter* dat het hier om een zaak gaat uit het jaarverslag van pensioenfonds. GUV heeft hier part noch deel aan. Hij stelt vervolgens vast dat er met betrekking tot het jaarverslag van GUV verder geen vragen meer zijn en zegt de heer Koopmans dank voor de samenstelling van dit stuk.

## 6. Jaarrekening 2016

De heer *Slootweg* licht toe dat sprake is van een gunstige financiële situatie. Over 2016 was met €3.890 sprake van een hoog resultaat. Het resultaat zal echter, gelet op de begroting van 2017 en 2018, de komende jaren lager uitvallen. Ook zal het aantal leden waarschijnlijk teruglopen. Voor het overige geeft hij graag het woord aan de kascommissie.

## 7. Verslag kascommissie

De heer *Van Eijssden* deelt mee dat hij samen met de heer Hekscher op 22 maart jl. aan de hand van de bescheiden van de penningmeester de jaarrekening heeft gecontroleerd en deze akkoord heeft bevonden. De stukken stemden overeen met de bankafschriften. Hij stelt voor het bestuur decharge te verlenen en de penningmeester te bedanken voor zijn werk.

De *voorzitter* stelt vast dat de vergadering het oordeel van de kascommissie onderschrijft, zodat de jaarrekening is goedgekeurd en vastgesteld.

8. Benoeming leden kascommissie

De heer W.J.J. van der Ven was plv. lid en wordt nu lid. Daarnaast wordt de heer T.R. Garritsen lid en de heer J. van de Bunt plv. lid.

9. Vaststelling contributie 2018

De heer *Slootweg* memoreert het besluit van de ALV van 23 maart 2016 om, ondanks het forse eigen vermogen, niet over te gaan tot verlaging van de contributie. Deze lijn doortrekkend stelt het bestuur voor de contributie voor 2018 ongewijzigd te handhaven op € 12.

De *voorzitter* stelt vast dat de vergadering hiermee instemt.

10. Vaststelling begroting 2018

De heer *Slootweg* deelt mee bij de opstelling van voorliggende begroting te zijn uitgegaan van gelijkblijvende contributie. Gelet op het voorgaande besluit is er dus geen aanleiding tot wijziging.

Op de vraag van de heer *Phillipson* of in de begrotingen van 2017/18 ook rekening is gehouden met de kosten van revisie van de website, antwoordt de heer *Slootweg* dat daarmee nog geen rekening kon worden gehouden, omdat het besluit tot vernieuwing van de website pas in de bestuursvergadering van hedenmorgen is genomen.

De *voorzitter* bevestigt dit. De kosten kunnen wellicht deels bestreden worden uit de post diversen. In de begroting voor 2017 is ook niet voorzien in opleidingskosten. Hedenmorgen heeft het bestuur desondanks besloten dat mevrouw Joke Robert een opleiding gaat volgen, mits de vergadering instemt met het onder punt 11 aan de orde komende voorstel haar te benoemen tot lid van het bestuur van GVU. Hij stelt vervolgens vast dat het bestuur instemt met de begroting voor 2018 en zegt de heer *Slootweg* dank voor zijn activiteiten.

De heer *Slootweg* zegt dat die dank vooral toekomt aan mevrouw Herinx, daar zij het meeste werk verricht.

11. Bestuursverkiezing

De *voorzitter* stelt voor mevrouw Joke Robert te benoemen tot lid van het bestuur en stelt vast dat de vergadering overeenkomstig dit voorstel besluit.

12. Wat verder ter tafel komt

De *voorzitter* zegt dat er vanuit het bestuur verder geen mededelingen meer zijn.

12.1. **Wanbetalers contributie**

Een suggestie om de leden die hun contributie niet betalen voortaan met naam en toenaam te noemen wijst de *voorzitter* van de hand, mede gelet op het feit dat hem herhaaldelijk meldingen bereiken dat oudere leden het allemaal niet zo goed meer kunnen volgen.

## 12.2. Korting op de pensioenen

Naar aanleiding van de opmerking over het achterwege blijven van **korting** op de pensioenen merkt de heer *Bouwknegt* op dat wanneer op 31 december 2019 de dekkingsgraad onder 104% uitkomt er in elk geval zal moeten worden gekort. Het risico hierop is groot.

## 13. Rondvraag

### 13.1. **Actievere opstelling GvU in relatie tot opgelopen inkomensachteruitgang gepensioneerden**

De heer *Van de Kraan* brengt naar voren dat GvU zich, gelet op de inkomensachteruitgang van de gepensioneerden door het achterwege blijven van indexatie, actiever moet opstellen. Dit zou kunnen door hierover een brief te schrijven aan de top en aan de OR van het UWV.

De *voorzitter* attendeert erop dat het fondsbestuur al contact onderhoudt met de top van het UWV. Hij ziet weinig heil in het sturen van de voorgestelde brief aan de Raad van Bestuur (RvB), daar deze niets kan veranderen aan de geldende beperkingen die indexatie uitsluiten. Het is al mooi dat de RvB faciliteiten biedt aan GvU, zoals bijv. het bieden van vergaderruimte.

De heer *Van de Kraan* benadrukt dat het om de toekomst gaat. Daar hebben de top en de OR van het UWV ook belang bij. Hij acht het van belang dat GvU haar zienswijze daar duidelijk maakt.

De *voorzitter* zegt vanuit zijn lidmaatschap van de voormalige deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan destijds te hebben gesproken met de OR over de benoeming van werknemersleden namens de actieve deelnemers in het fondsbestuur. Hij heeft toen gevraagd hoe de werknemersvertegenwoordigers zich zouden opstellen in het fondsbestuur. Er zouden kritische vragen volgen. Na de benoeming gebeurde er echter niets.

De heer *Van de Kraan* zegt zijn suggestie neer te leggen bij het bestuur van GvU.

De heer *Van de Bunt* merkt op dat het risico op korting is opgeheven als de dekkingsgraad weer hoog genoeg is. Doet deze situatie zich voor dan vindt hij dat eerst de door de gepensioneerden opgelopen achterstand moet worden hersteld alvorens tot indexatie wordt overgegaan. Hij acht het wenselijk dat GvU het pensioenfonds vraagt dit te regelen als hierover nog geen afspraken zijn gemaakt.

De heer *Bouwknegt* attendeert erop dat wanneer sprake is van korting deze niet alleen geldt voor de ingegane pensioenen, maar ook voor de aanspraken.

De heer *Van de Bunt* meent dat de actieven de opgelopen achterstand nog kunnen inlopen, maar dat de gepensioneerden het gederfde inkomen toch wel graag weer hersteld zien voordat sprake is van algemene indexatie, waarop de heer *Bouwknegt* aangeeft dat deze zienswijze strijdig is met de evenwichtige belangenbehartiging.

De *voorzitter* stelt dat het de taak is van het fondsbestuur zich te beraden over de omgang met de opgelopen achterstand van de pensioenen.

De heer *Van de Bunt* zou toch graag willen weten welke volgorde wordt aangehouden: prevaleert het inlopen van de opgelopen achterstand of de indexatie.

De heer *Kok* memoreert dat het ABP een eerder opgelegde korting later ongedaan heeft gemaakt. Hij wijst er vervolgens op dat wanneer weer sprake zou zijn van indexatie de opgelopen achterstand over een periode van maximaal drie jaar in aanmerking komt voor herstel. Vooralsnog is indexatie echter utopisch, laat staan het inlopen van achterstand. Om dit te kunnen realiseren zou sprake moeten zijn van een dekkingsgraad hoger dan 128%.

Op de vraag van de heer *Van de Bunt* naar het rendement van het fonds, antwoordt de heer *Kok* dat het rendement over 2016 uitkomt op 11,9%. Over één jaar was er sprake van een negatief rendement van 0,7%. Alle overige jaren was er een positief rendement. Het gemiddeld rendement over de laatste tien jaar komt uit op 6,7%. Al met al kan dus gesproken worden over een goed beleggingsbeleid, zeker als wordt meegewogen dat de beleggingskosten slechts 0,39% hebben bedragen.

### 13.2. Adreswijzigingen etc.

Mevrouw *Herinx* verzoekt om adreswijzigingen en andere veranderingen en wensen tijdig door te geven bij voorkeur via email.

### 13.3. Gezelligheidsactiviteiten

Een van de leden merkt op dat GVVU mogelijk meer leden kan werven als deze zich niet uitsluitend bezighoudt met het pensioenbelang, maar ook gezelligheidsactiviteiten organiseert.

Uit contacten met andere verenigingen van gepensioneerden is het de *voorzitter* bekend dat vaak sprake is van gezelligheidsverenigingen. Dat blijkt ook wel uit krantjes die hij soms onder ogen krijgt. Dit stemt niet overeen met de doelstellingen van GVVU. Soms doet zich echter een mogelijkheid voor van die doelstelling afwijkende activiteiten uit te voeren, zoals het bezoek aan het voormalige hoofdkantoor van het GAK. Dit soort mogelijkheden pakt GVVU wel op, maar het is niet de bedoeling zelf gezelligheidsactiviteiten te entameren.

De heer *Phillipson* attendeert op de personeelsvereniging van het UWV. Ook gepensioneerden kunnen daar lid van worden (De heer *Phillipson* heeft dit later gerectificeerd. Leden van de personeelsvereniging kunnen na hun pensionering wel lid blijven van de personeelsvereniging, maar gepensioneerden kunnen zich niet later alsnog aanmelden. M.K.).

### 13.4. Fusering pensioenfondsen

De heer *Van Willigen* vraagt hoe lang het pensioenfonds UWV nog zelfstandig bestaansrecht heeft. Voor zover hem bekend zijn er thans nog ca. 400 pensioenfondsen over. Waar ligt de grens om tot fusie over te gaan en welke aspecten spelen daarin een rol?

De heer *Kok* antwoordt dat het aantal pensioenfondsen inmiddels al is geslonken tot ca. 200. Veel kleine fondsen zijn overgegaan naar grotere fondsen, als gevolg van de veranderde wetgeving op pensioenterrein en de eisen die De Nederlandsche Bank stelt aan bestuursleden van pensioenfondsen. Hij vervolgt dat het Pensioenfonds UWV behoort tot de 25 grootste ondernemingspensioenfondsen. In het verleden heeft het fondsbestuur wel geïnformeerd naar mogelijkheden om samen te gaan met andere fondsen. Een remmende factor hierbij vormt de huidige dekkingsgraad: zolang deze onder het vereiste minimum ligt, is bundeling met andere fondsen niet goed mogelijk. Daarnaast is het verstandig om, in afwachting van het nieuwe pensioensysteem, op dit moment pas op de plaats te maken.

De heer *Van Willigen* ziet wel iets in het samengaan met de SVB. Hij vervolgt dat binnen de besturen van tal van pensioenfondsen sprake is van veel kennis en kunde en informeert of dit ook het geval is bij het pensioenfonds UWV.

De heer *Kok* antwoordt dat, mede gelet op de eisen van DNB, potentiële bestuursleden worden geselecteerd op kennis en kunde. Zij moeten de toets van DNB kunnen doorstaan om als bestuurslid te kunnen worden aangesteld. Hij memoreert dat de SVB destijds in zwaar weer verkeerde door gebrek aan kennis in de top. Men heeft toen een interim lid geleend van de Raad van Bestuur van het UWV, José Lazeroms. Fusiegeluiden zijn vooralsnog verstomd.

### 13.5. Effectiviteit NVOG

De heer *Dijkstra* informeert of het lidmaatschap van GVV van NVOG in de praktijk van nut blijkt te zijn wat betreft de belangenbehartiging.

De heer *Kok* antwoordt dat de voorzitter van de NVOG, de heer Jaap van der Spek, twee jaar geleden in de algemene ledenvergadering van GVV de activiteiten van de NVOG heeft toegelicht. Daaruit bleek dat deze koepelorganisatie zeer actief is. Regelmatig stuurt men nieuwsbrieven naar de aangesloten verenigingen over de ontwikkelingen en activiteiten. Daaruit blijkt dat NVOG achter de schermen veel poogt te regelen, onder meer op het vlak van het nog in ontwikkeling zijnde nieuwe pensioensysteem.

De *voorzitter* voegt hieraan toe dat de heer Koopmans en hij altijd deelnemen aan de algemene ledenvergaderingen van de NVOG en ook aan de tussentijdse informatiebijeenkomsten. Volledigheidshalve attendeert hij nog op de tweede koepelorganisatie, de Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden (KNVG). Deze koepelorganisatie is een afsplitsing van de NVOG en heeft als leden onder meer gepensioneerdenverenigingen als Philips, Unilever, Shell en Hoogovens. Grote ondernemingen derhalve, die binnen de NVOG (te) dominant waren ten opzichte van de ondernemingspensioenfondsen. Breekpunt vormde het initiatief van NVOG (de heer Nypels) om te komen tot een evenredige vertegenwoordiging van de gepensioneerden in de besturen van pensioenfondsen. Dat stuitte op verzet van voormelde grote verenigingen en uiteindelijk tot afsplitsing en oprichting van de KNVG. Het initiatief van de heer Nypels heeft uiteindelijk geresulteerd in nieuwe regelgeving, waardoor nu inderdaad sprake is van evenredige vertegenwoordiging van gepensioneerden in de besturen van de pensioenfondsen. Het pensioenfonds van het UWV was hiertoe al eerder overgegaan. Voorzitter van KNVG werd Martin van Rooijen, die deze functie inmiddels heeft neergelegd i.v.m. zijn benoeming tot lid van de Tweede Kamer namens Vijftig Plus. Inmiddels hebben NVOG en KNVG toenadering tot elkaar gezocht. Zij hebben gezamenlijk een pensioencommissie geformeerd die zich bezighoudt met de belangen van de gepensioneerden aangaande het nieuwe pensioensysteem en ter zake contact onderhoudt met alle andere spelers op dit veld waaronder de politiek. Spreker vervolgt dat binnen de NVOG ook sprake is van een sectorindeling. GVV maakt deel uit van de sector 'overheidsinstellingen'. Hij neemt deel aan de vergaderingen van deze sector. Al met al heeft hij veel vertrouwen in de door NVOG uitgezette koers. Het beleid is erop gericht niet op lange tenen te gaan staan, maar via behoedzaam beleid tot resultaat te komen. In de praktijk blijkt deze beleidslijn wel te werken.



### 13.6. Vacatiegeld bestuursleden pensioenfonds

De heer *Phillipson* zegt gelezen te hebben dat de bestuursleden van het pensioenfonds sinds afgelopen jaar recht hebben op vacatiegeld. Hij vraagt of deze vergoeding toereikend is voor de inzet.

De heer *Bouwknegt* zegt er niet aan te moeten denken dat het bedrag hoger zou worden dan thans het geval is, gelet op het feit dat deze vergoeding ten koste gaat van het vermogen van het fonds. Wat hem betreft is sprake van een passende vergoeding in relatie tot de te verrichten werkzaamheden. André Kok daarentegen doet veel meer dan wat betreft de hoogte van de vergoeding als reëel is te beschouwen.

De *voorzitter* vindt het terecht dat deze regeling uiteindelijk is gerealiseerd. Dit heeft naar zijn oordeel veel te lang geduurd.

### 13.6. Vijftigjarig bestaan vereniging GAK

Mevrouw *Lochtenberg* memoreert het boek dat is uitgegeven ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de vereniging GAK. Daarin is aandacht geschonken aan de rol van een aantal medewerkers, onder wie wijlen haar echtgenoot Hans Lochtenberg.

Gelet op het aanvangstijdstip van de tweede helft van deze vergadering ziet de *voorzitter* zich genoodzaakt de behandeling van dit agendapunt te beëindigen.

## 14. Sluiting

De *voorzitter* stelt vast dat er verder geen vragen of opmerkingen meer zijn. Hij zegt de deelnemers dank voor hun inbreng en sluit het officiële deel van de vergadering. Na de pauze zal mevrouw mr. C. Geenen, notaris te Amsterdam, een inleiding houden over het levenstestament.

### ***Pauze***

### **“Is het verstandig om een levenstestament te hebben en wat kun je daarin regelen”**

Inleiding door mevrouw mr. C. Geenen, notaris te Amsterdam’

De *voorzitter* verwelkomt en introduceert mevrouw Geenen. Hij vindt dat sprake is van een serieus onderwerp dat zeker voor ouderen van belang is. Vervolgens geeft hij mevrouw Geenen het woord.

Mevrouw *Geenen* zegt de voorzitter dank voor de uitnodiging waaraan zij graag gehoor heeft gegeven. Het onderwerp dat zij vandaag behandelt, het levenstestament, leeft niet alleen in Nederland, maar in heel Europa. Zij verzorgt haar inleiding aan de hand van een PowerPointpresentatie en start met vragen als:

- Waarom een levenstestament maken?
- Wat kunt u met een levenstestament regelen?
- Wanneer treedt een levenstestament in werking en
- Hoe wordt een levenstestament geregistreerd?

Zij licht toe dat een levenstestament wensen bevat voor de situatie waarin men door ziekte of ongeval niet meer in staat is zaken zelf te regelen. Men is dan wilsonbekwaam. Het gaat in feite om twee volmachten: een voor zakelijke belangen en een voor medische en persoonlijke zaken.

Het is belangrijk om het levenstestament regelmatig te updaten, bijv. in verband met nieuwe behandel mogelijkheden bij ziekten, maar ook met het oog op eventueel veranderde persoonlijke situaties en wensen.

Zij vervolgt dat wat betreft het aanwijzen van iemand die de belangen dient te behartigen wel sprake moet zijn van een wisselwerking: de gevolmachtigde moet instemmen. Bovendien vergt het aanwijzen van een gevolmachtigde grote voorzichtigheid. Het is uiteraard van groot belang dat deze betrouwbaar is. Volledigheidshalve gaat zij in op het verschil tussen een gewoon testament en een levenstestament. In een gewoon testament wordt de nalatenschap in een keer geregeld en dit gaat in na overlijden. Een levenstestament heeft betrekking op de periode dat men nog in leven is en er een situatie ontstaat waarin men door ziekte of ongeval niet meer in staat is om zaken zelf te regelen. Veel zaken kan men ook beter via een levenstestament regelen, omdat dit fiscaal voordeliger is, bijv. schenkingen.

Uiteraard kan men zelf bepalen wie gevolmachtigde wordt als men wilsonbekwaam raakt. Ontstaat zo'n situatie dan hoeft uw omgeving niet naar de rechter als van tevoren een levenstestament is opgesteld. Ook kan men de belangenbehartiger bepaalde opdrachten meegeven en medische wensen kenbaar maken.

Kort samengevat kunnen drie onderdelen worden geregeld:

- Volmacht voor financiële zaken;
- Medische volmacht;
- Medische verklaringen (niet-behandelen, euthanasie).

Mevrouw *Lochtenberg* merkt op weleens geconfronteerd te zijn met een situatie waarin iemand de eigen administratie niet meer kon behappen. Dan is het van groot belang dat de hulp niet in verleiding komt als deze over andermans rekening kan beschikken. Misbruik komt helaas voor. Daarom is het prettig dat bijv. de Rabobank een soort beschermingsregeling heeft ontwikkeld, de zgn. 'zakgeldregeling'. De belangenbehartiger krijgt een eigen pas, waarmee slechts een bepaald bedrag van de rekening kan worden opgenomen. Een regeling met een toezichthouder zal inderdaad ook veel verleiding kunnen voorkomen.

Mevrouw *Geenen* zet uiteen dat de **volmacht voor financiële zaken** ook het regelen van bankzaken omvat. Hier is sprake van een door de Nederlandse Vereniging van Banken goedgekeurd model. Ook kan men dan abonnementen opzeggen, beleggingen beheren en beschikken over (onroerende) goederen. Eventueel kan men ook schenkingen doen (mits de volmacht verstrekker dat nadrukkelijk heeft aangegeven) en nalatenschappen aanvaarden.

Mogelijke waarborgen tegen misbruik zijn:

- Het aanwijzen van twee personen die alleen samen namens de volmachtgever kunnen optreden, of
- Iemand als toezichthouder aanstellen aan wie de gevolmachtigde verantwoording moet afleggen.

Zij merkt voorts op dat alle van belang zijnde aspecten zijn vastgelegd in een tweetal brochures, getiteld:

- Wie geeft u het vertrouwen; dit gaat over het levenstestament zelf, de rol van de volmacht in het levenstestament en de situaties waarin een levenstestament van belang is;
- Waar zeg ik JA tegen? informatie en verantwoordelijkheden van de gevolmachtigde bij een levenstestament.

Van beide brochures heeft zij een aantal exemplaren meegenomen, die voor geïnteresseerden beschikbaar zijn.

Om te bepalen of iemand handelingsbekwaam is, zo vervolgt zij, zijn protocollen opgesteld. In de praktijk zijn deze vrijwel nooit nodig, omdat in de meeste gevallen wel duidelijk is of iemand al dan niet bij de tijd is.

Komend op de **medische volmacht** licht zij toe dat hierin de contactpersoon wordt aangewezen voor de behandelaars van de volmachtgever. Zij beslissen over de medische behandelingstrajecten en hebben recht op inzage in het medische dossier. In het levenstestament kan men ook **medische verklaringen** opnemen als:

- Een behandelverbod in geval van uitzichtloos en ondraaglijk lijden, met uitzondering van zuiver palliatieve bestrijding van ongemakken als pijn, jeuk, benauwdheid of onrust;
- Een euthanasieverklaring of juist een euthanasieverbod;
- Wanneer sprake is van een voltooid leven.

Het is verstandig deze verklaring ook te overhandigen aan de huisarts, zodat deze op de hoogte is van de wensen op dit vlak.

Opties wanneer een levenstestament in werking treedt zijn:

- Per direct;
- Na een verklaring door een arts dat men niet langer in staat is zelf de eigen belangen te behartigen of;
- Per onderdeel verschillend.

Aan het slot van haar inleiding wijst zij nog op de mogelijkheid van registratie en inzage van het levenstestament:

- Registratie is mogelijk in het Centraal Levenstestamentregister;
- Inzage beperkt zich momenteel tot notarissen;
- In de toekomst is inzage wellicht ook mogelijk door kantonrechters.
- Inschrijving is niet verplicht. Dit wordt overgelaten aan degene die het laat opstellen.

Op de vraag naar de kosten van een levenstestament antwoordt mevrouw *Geenen* dat dit afhankelijk is van het tijdsbeslag dat de opstelling vergt, afhankelijk van de wensen van de cliënt.

Bevraagd naar mogelijkheden zelf voorbereidingen te treffen antwoordt mevrouw *Geenen* dat er modellen zijn opgesteld aan de hand waarvan men zelf zijn/haar wensen van tevoren kan bepalen. Er is sprake van twee modellen. Het ene model is opgesteld door de beroepsorganisatie van notarissen in overleg met banken. De Ketennotarissen hebben een eigen model opgesteld. Beide modellen ontlopen elkaar niet veel.

Op een vraag naar informatie over de prijs/kwaliteitsverhouding antwoordt mevrouw *Geenen* dat vooral de zorgvuldigheid van belang is. Dat neemt niet weg dat het van geval tot geval verschillend zal zijn.

De vraag of een levenstestament ook kan worden opgenomen in een gewoon testament beantwoordt mevrouw *Geenen* ontkennend. Het betreft hier twee verschillende zaken.

Naar aanleiding van de vraag naar herroeping van het levenstestament, geeft mevrouw *Geenen* aan dat herroeping altijd mogelijk is. Dit moet geregeld worden via de notaris. Herroeping is van belang om te voorkomen dat achterhaalde bepalingen voortleven. De notaris dient over veranderingen in de situatie in elk geval te worden ingelicht. Deze maakt daarvan dan aantekening. Uiteraard kan men op elk moment aangeven welke aspecten niet meer aan de orde zijn, dan wel een volmacht herroepen.

Gevraagd hoe te handelen in de situatie dat men niet beschikt over een netwerk, maar wel iemand kent die te vertrouwen is als gevolmachtigde zonder de zekerheid dat hij/zij geen misbruik maakt van de situatie, antwoordt mevrouw *Geenen* dat het dan zaak is toch een toezichthouder aan te stellen.

De vraag of een gevolmachtigde ook toestemming mag geven voor levensbeëindiging, antwoordt mevrouw *Geenen* bevestigend, met dien verstande dat men altijd nog kan aangeven het toch niet te willen.

Op de vraag wanneer een in het register ingeschreven levenstestament vervalt als men een nieuw levenstestament heeft laten opstellen, antwoordt mevrouw *Geenen* dat een ingeschreven levenstestament vervalt op de eerste dag na herroeping c.q. op de dag dat het nieuwe levenstestament wordt ingeschreven.

Desgevraagd verklaart mevrouw *Geenen* dat men desgewenst ook een notaris kan vragen als gevolmachtigde of executeur.

Op de vraag hoe te voorkomen dat gespaard vermogen door belasting verloren gaat bij opname in een verpleeghuis, antwoordt mevrouw *Geenen* dat het verstandig is van tevoren te regelen dat 'op papier' sprake is van schenking aan de kinderen. In dat geval is bij uitbetaling slechts 6% belasting verschuldigd.

De *voorzitter* zegt laatstgenoemde situatie vaker te hebben gehoord. Uit hetgeen hij vandaag heeft vernomen leidt hij af dat het bij de opstelling van een levenstestament verstandig zou kunnen zijn ook overleg te plegen met een fiscalist.

Mevrouw *Geenen* zegt dat het vooral belangrijk kan zijn voor ondernemers. Bij particulieren speelt het waarschijnlijk minder. Overleg tussen een fiscalist en een notaris is zeker niet ongebruikelijk.

De *voorzitter* stelt vast dat er verder geen vragen meer zijn. Hij zegt mevrouw *Geenen* namens de leden dank voor haar inleiding en voor de beantwoording van de vele vragen. Uit dit laatste kan worden afgeleid dat de keuze voor het levenstestament als onderwerp in de algemene ledenvergadering heeft voorzien in een behoefte. Hij laat zijn dank vergezeld gaan van een stoffelijk blijk van waardering. Vervolgens zegt hij de leden dank voor hun inbreng en sluit de vergadering.

6 juni 2017 M.K.